

DANKZIJ LEERLING EINDELIJK

¡Watzkeburt? Geschiedenisquiz voor scholieren 2015 van start

Op 12 april was de finale van ¡Watzkeburt? in het Drents Museum in Assen. Deze geschiedenisquiz voor scholieren werd ooit bedacht door een leerling van het Stedelijk Gymnasium in Nijmegen. In het voorjaar van 2015 staat alweer de zesde editie van de quiz op het programma. Kleio sprak met een van de drijvende krachten achter het evenement, geschiedenisleraar Peter Versteeg.

Daan Schuijt is hoofdredacteur van Kleio.

Winnaars van ¡Watzkeburt? 2014: Thijs ter Rele en Anne-Walter Ribbens van het Utrechts Stedelijk Gymnasium.

VOOR WIE IS DE GESCHIEDENIS-QUIZ?

'Het idee is dat scholen zelf een voorronde organiseren voor leerlingen die daar belangstelling voor hebben. Een school kan ervoor kiezen om daarna ook nog een schoolfinale te organiseren. Daar moet een team van twee leerlingen uitrollen dat naar een regionale finale wordt gestuurd. Uit de regionale finales komen ten slotte een aantal scholen die deel mogen nemen aan de landelijke finale. In de voorronde op onze school laten we iedereen meedoen. In praktijk is het voor eersteklassers niet haalbaar om voorbij die schoolronde te komen. Maar leuk vinden ze het toch wel. Sommige tweedeklassers weten trouwens al verrassend goed te scoren, en op de landelijke finale in Assen liepen ook derdeklassers rond. Het toernooi richt zich vooral op vwo-leerlingen, maar scholen zijn natuurlijk vrij om havisten af te vaardigen naar de landelijke finale.'

HOE KUN JE MEEDOEN EN WAT HOUDT DAT IN?

'Het zijn altijd scholen die zich inschrijven. De quiz is in eerste instantie ook bedoeld om op scholen de interesse voor geschiedenis aan te wakkeren. Door één of twee voorrondes te houden, kan een school veel leerlingen bij ¡Watzkeburt? betrekken. De regionale

en landelijke finales zorgen er hopelijk voor dat het aantrekkelijker voor leerlingen en scholen wordt om mee te doen.

Als een school zich inschrijft, verplicht hij zich om deel te nemen aan een regionale finale. Aardbevingen, overstromingen en andere ernstige overmacht daargelaten, willen we proberen vroeg in het jaar duidelijkheid te krijgen over het aantal scholen dat aan een regionale finale deel zal nemen. Anders wordt de organisatie wel erg lastig.

We beleven in 2015 de zesde editie, wat aantoont dat het initiatief gewaardeerd wordt. Het betekent ook dat het nieuwe, experimentele stadium voorbij is. Om ¡Watzkeburt? minder van mij of een klein groepje afhankelijk te maken, zou je een stichting moeten oprichten. Ook kom je op een punt dat het administratief en organisatorisch te groot gaat worden. Deelname is nu gratis, maar als er ineens veertig of zestig scholen meedoen, moet je ook kosten maken. Je moet een groep kunnen ontvangen, hapje en drankje erbij en dat soort dingen. Dan kun je wel inschrijfgeld gaan vragen, maar dat zou dan van sectiebudgetten af moeten. Over dat soort zaken denken wij als organisatie momenteel na.'

KUN JE EEN VOORBEELD VAN EEN VRAAG GEVEN?

'Er is een behoorlijk verschil tussen

de schoolvoorrunde en de landelijke finale. In de voorronde wil je een schifting aanbrengen zonder al te veel enthousiaste leerlingen heen te zenden met het idee dat ze niets van geschiedenis weten. Diegenen die tot de landelijke finale zijn doorgedrongen, zullen voor een dergelijk trauma doorgaans minder vatbaar zijn. We gebruiken veel meerkeuzevragen, omdat die eenduidig na te kijken zijn. Met name voor een schoolfinale is dat belangrijk, omdat leerlingen in zo'n voorronde vaak het antwoordformulier van een medeleerlingen nakijken.

EEN EIGEN OLYMPIADE

Een voorbeeld:

Het eiland Kreta is een aangename vakantiebestemming voor hen die geïnteresseerd zijn in geschiedenis. Je komt er overblijfselen tegen van de Minoïsche cultuur, van de oude Grieken en de oude Romeinen, van de Arabieren en van de Ottomanen. Van 1204 tot 1669 werd het eiland echter bestuurd door een andere staat. Welke?

- a Antwerpen
- b Carthago
- c het Byzantijnse Rijk
- d Venetië

Of je moet het weten, of je weet genoeg van de andere opties om te kunnen concluderen dat die onzin zijn. Een combinatie van kennis en inzicht dus. Dat is wel wat we nastreven. Een voorbeeld van een open vraag uit een landelijke finale – die overigens door verrassend veel teams goed beantwoord werd: In het najaar van 2012 besloot het kabinet een aantal subsidies op cultureel gebied stop te zetten. Zo ook de subsidie voor het landgoed Huis Doorn, in het Utrechtse plaatsje Doorn. Het gevolg van dit besluit was een stevig protest van de Duitse regering. Wat was daarvan de reden?

**WIE BEDENKT DE VRAGEN?
IS ER EEN JURY?**

‘Scholen die zich inschrijven, leveren bij wijze van contributie vijf vragen aan. Dat levert in ieder geval een soort van vragenbank op. Daarnaast zijn er gelukkig altijd van die types die het leuk vinden om smeuke vragen te bedenken. Het niveau van de vragen blijft wel onze aandacht houden, in die zin dat we liever kennis in combinatie met inzicht of vaardigheden testen dan louter kennis.

De jurering en presentatie nemen de deelnemers tot en met de regionale voorrondes zelf voor hun rekening. De landelijke finale organiseren wij. Ook op dit punt zitten we te denken: nu iWatzkeburt? groter groeit, zou je ook een historicus van naam als juryvoorzitter of presentator willen. Maar dat kost al snel veel geld. Gelukkig krijgen we steun vanuit Museum Het Valkhof waar medewerkers zich ook als jurylid hebben aangemeld.’

**WAT IS ER NIEUW AAN
iWATZKEBURT? EDITIE 2015?**

‘Vanaf dit schooljaar zal de landelijke finale standaard plaatsvinden in Museum Het Valkhof in Nijmegen. Daarmee hoeven we niet telkens een andere school in het land te belasten met een organisatorisch behoorlijk zware dobber. De regionale finales zijn op 20 of 21 maart. Daarvoor hebben Amsterdam en Deventer al bevestigd. Voor Zuid-Nederland is er nog geen bevestiging, maar dat zal snel gebeuren. De landelijke finale gaat plaatsvinden op zaterdag 18 april. Vorig jaar konden we in Assen bijna twintig scholen begroeten. We hopen natuurlijk dat er dit jaar dubbel zoveel zijn!’

**JE HEBT iWATZKEBURT? NIET ZELF
BEDACHT, TOCH?**

‘Nee, die eer komt een leerling toe! Liam Klein, in het schooljaar 2009-2010 vijfdeklasser op het Stedelijk Gymnasium, kwam met het idee om een soort geschiedenisolympiade te organiseren. Hij vroeg zich af waarom er voor tal van vakken olympiades zijn, maar niet voor geschiedenis. “Oeps,” dacht ik nog, “dit gaat werk opleveren.” Dat bleek ook zo te zijn, maar ik ben blij dat hij me

heeft overgehaald, want het is leuk werk, en het leidt tot iets moois.

We zijn toen begonnen met een voorronde en een schoolfinale op onze eigen school. Vervolgens zijn we andere scholen gaan zoeken, waarbij in de afgelopen twee jaar ongelofelijk veel werk werd verzet door de collega’s in Almere en Assen, die de organisatie van de landelijke finale op zich namen. Liam is er nog steeds bij betrokken, dit jaar heeft hij een deel van de finale gepresenteerd.

Misschien is het voor leerlingen niet zo duidelijk waar je eigenlijk goed in bent als je goed in geschiedenis bent. De vaardigheden zijn nogal abstract en niet zo duidelijk aan te wijzen als bij wiskunde of een taal. Vaak denken leerlingen dat je gewoon goed moet leren voor geschiedenis en verder niet. Iemand die daar echt goed in is, wordt al snel als een exoot gezien. Toch is het prachtig als je uitblinkt in geschiedenis en daarmee ook nog een quiz kunt winnen!’ ■

Inschrijven voor iWatzkeburt? kan tot begin december door een mail te sturen naar **p.versteeg@stedelijkgymnijnmegen.nl**. Bij de inschrijving geldt de verplichting tot het aanleveren van vijf bruikbare vragen om de schoolvoorrondes te kunnen organiseren. Blijf op de hoogte via de Facebookpagina **www.facebook.com/watzkeburt**.

Bedenker Liam Klein presenteert de finale. Rechts: Organisator Peter versteeg.